

Comunicació per al V Encuentro Internacional Paulo Freire. Valencia 2006.
Secció: El oficio de enseñar.
UJI

A CONTRACORRENT: UNA EXPERIÈNCIA D'UN MESTRE A LA UNIVERSITAT JAUME I DE CASTELLÓ

Enric Ramiro
Universitat Jaume I de Castelló

Resum

A simple vista sembla que els mestres i la universitat tinguen poc a veure. Tanmateix, si reflexionem sobre el tema, se n'adonarem de les greus contradiccions d'un sistema educatiu que no potencia la presència dels mestres per a que impartisquen els estudis de magisteri. De fet, quan algun d'aquests docents s'introdueix en aquest món, es dóna compte de múltiples disfuncions entre la formació inicial i la realitat quotidiana de les aules. Qüestions com la coordinació pedagògica, les tutories, el treball cooperatiu i l'autònom, o l'aplicació directa al futur treball, encara són qüestions pendents en la majoria d'ocasions. Per què actua així el sistema?

Què em vaig trobar a l'UJI?

Com tantes anècdotes de la història, fou una casualitat la meua arribada al món universitari. Acabava d'abandonar la plaça als Centres de Professorat del País Valencià perquè entres altres coses s'havia passat d'un concurs-oposició amb una durada de tres anys, a una designació personal d'un any a criteri de la Conselleria d'Educació. I eixe mateix curs, quan disfrutava de "l'estiu d'un mestre" després de set anys de treball al juliol, vaig veure un anunci en un diari d'àmbit regional, oferint la possibilitat de presentar-se a una plaça d'associat de tres hores per a impartir en valencià l'assignatura de Didàctica de les Ciències Socials a la Universitat Jaume I de Castelló. Ràpidament vaig haver d'organitzar el currículum que tenia, amb la problemàtica de l'estiu. I amb tot aquest bagatge, vaig arribar a la secretaria l'últim dia a última hora, com a les

pel·lícules, el vaig presentar i em vaig oblidar del tema. Arribat setembre, em vaig incorporar al meu centre de destinació d'EGB al cycle superior i quina fou la sorpresa quan a final del mes em cridaren per telèfon per a que m'incorporara a l'endemà (!) a donar classe a l'UJI. Val a dir que en aquesta ocasió vaig tindre la sort de trobar-me amb un professional universitari que m'ajudà com fou el professor Manuel Rosas, ja que havia estat nomenat secretari de la facultat de Ciències Humanes i Socials i el meu treball consistia en atendre les seues hores de reducció de jornada com a conseqüència del càrrec. Ho comente, perquè no sempre passa així i a sovint el nouvingut es troba totalment a soles davant del perill de la matèria i la classe. Igualment, el fet de tractar-se d'una universitat jove ¹ i de dimensions reduïdes, contribuïa a l'ambient de confiança i ajuda que vaig trobar tant en l'àrea com en el Departament d'Educació on estava adscrit.

Esquerra: situació de Castelló. Pel litoral de la Plana Alta. Agència Valenciana de Turisme. <http://www.comunitat-valenciana.com>
Dalt: Ubicació de la Universitat Jaume I de Castelló a la seu de la Ciutat i altres.

¹ L'UJI es va inaugurar en 1991 i en l'actualitat compta amb vint-i-tres titulacions que són impartides a 13.143 alumnes matriculats durant el curs passat i atesos per 809 docents. La matèria impartida és semestral, de caire troncal i per tant obligatòria a totes les especialitats de magisteri que s'imparteixen: infantil, primària, educació física i educació musical. Cadascun dels grups està conformat per una cinquantena d'alumnes en les pràctiques i un centenar en la teoria. La seua "càrrega" docent és de quatre crèdits repartits entre tres teòrics i un de pràctic, que en els futurs ECTS seran de tres. L'assignatura es desenvolupa tradicionalment en català per part dels professors Teresa Nogales, Manuel Rosas i jo mateix; i per a superar-la cal fer la mitjana entre les dues parts a partir d'un quatre en cadascuna d'elles.

El panorama de l'assignatura era el tradicional de qualsevol universitat, amb un predomini natural dels continguts teòrics i una important reducció dels pràctics, tot i haver una molt bona voluntat per part del professorat i inclús m'atreveria a dir que un compromís voluntarista per connectar amb els mestres de l'entorn i actualitzar-se al màxim. No obstant, qualsevol persona que haja estat impartint classe en aquesta etapa sabrà per experiència que la investigació està sobrevalorada malgrat els reduïts pressuposts que s'inverteixen en aquest camp (especialment en les carreres humanístiques i de lletres), i l'abandonament que es produeix cap a les temàtiques didàctiques o de preparació de les classes. De fet, la llibertat de càtedra, dóna opció a treballar i aprofundir de forma individual en el temari, però mentre hi ha un ventall de recompenses i inclús pressió per avançar en investigacions, estudis i publicacions, hi ha molt poques motivacions per a innovar pedagògicament les sessions. És més, podríem concloure en aquest tema, que la renovació implica un esforç i dedicació que no troba cap recompensa adequada com no siga la utopia personal, i que els canvis es queden en la superfície com la substitució del projector de transparències pel powerpoint o la modificació dels exàmens però sense entrar en el tema de l'avaluació contínua que tanta feina implica.

Què estic fent?

Des del primer moment, vaig pensar que l'objectiu hauria de ser implicar a l'alumnat en l'assignatura mitjançant la seua participació. D'ací va nàixer el Seminari Coparticipar, un grup conformat per diversos alumnes que es reuneix bimensualment i que ha conegut una llarga evolució. Per altra part, vaig dissenyar un projecte de millora de la docència que implicava l'augment de la implicació de l'alumnat en la programació, metodologia i avaluació de l'assignatura. El primer any consistí bàsicament en l'estudi de l'estat de la

qüestió i va rebre el primer premi d'Innovació Educativa de tota l'UJI. Amb el suport moral que dóna aquest reconeixement, vaig planificar un projecte trianual i posteriorment un segon amb la introducció de les noves tecnologies però mantenint la mateixa idea inicial. Per últim i gràcies a l'experiència de tots aquests anys, hem posat en marxa actualment una investigació mitjançant la qual els alumnes porten les classes directament, de forma que les pràctiques de magisteri es converteixen en el treball quotidià de l'assignatura amb el seguiment i guia del professor a través dels diferents instruments com la tutoria virtual i presencial, les reunions grupals i de representants, i el fòrum i web de l'assignatura en cadascuna de les especialitats de magisteri.

En concret, cada grup abraça un semestre i enmig del curs hi està el pràcticum, assignatura que permet a l'alumnat treballar durant un temps a una escola real. Segons l'actual sistema, els de primer tenen una setmana de pràctiques a un col·legi, els de segon en tenen quasi un mes i els de tercer, cinc setmanes amb horari complet. D'aquesta forma, les pràctiques estan repartides durant els tres cursos i poc a poc poden experimentar les seues idees i aprendre dels mestres-supervisors que fan un informe al final de l'estada, així com les visites del tutor responsable de l'UJI. Respecte a l'estructura de l'assignatura de Didàctica de les CC.SS., consta d'una fase teòrica basada en el currículum de l'especialitat, i una fase pràctica en la qual se'ls forma bàsicament en recursos i tècniques per poder portar endavant la matèria. En aquesta part, se'ls facilita a principi de curs un Dossier d'Aula amb la següent informació i un contingut que difereix segons l'especialitat de magisteri impartida però amb molts elements comuns:

ÍNDEX

Carta de Benvinguda	3
Calendari del curs	4
FUNCIONAMENT	5
Estructura de la classe	6
Els treballs a la part de pràctiques	7
Normes d'avaluació de l'assignatura	9
Què hem de fer els col·legis?	10
FITXES	11
Fitxa personal (per a l'alumne)	12
Fitxa personal (per al professor)	13
Portada de tots els treballs	14
Fitxa del col·legi	15
Comentari Xarrada	16
Debat sobre la funció del professorat	17
Fitxa de seguiment del curs	18
Acta de la reunió	19
Fitxa per als TR (treballs de recursos)	20
Fitxa per a la Fireta Didàctica	21
EXPOSA	22
Q2 (Qüestionari de Noves Tecnologies)	23
Q3 (Qüestionari anònim de fi de curs)	24
CRITERIS	25
Criteris per a l'avaluació del col·legi (xarrades i classes)	26
Criteris per a l'avaluació de les actes, PEC-PCC i treball final	28
RECURSOS	29
Carta d'una alumna de la Politècnica de València	30
Carta de Julio Seoane al profesor desconocido	31
Recursos didàctics de jocs, mapes i titelles	32
Model de cas universitari	33
Algunes pàgines web interessants	34
Model d'experiments	37
AVALUACIÓ	40
Autoavaluació	41
Article “ <i>Silencios y paradojas</i> ” de Miguel Angel Santos	47

NOTA: El qüestionari 1 és la prova inicial que es desenvoluparà en l'Aula Magna el primer dia de classe.

El desenvolupament de les escasses dotze sessions de la fase pràctica de la matèria és el següent:

El primer dia de classe se'ls cita en l'Aula Magna on li'ls felicita, se'ls explica sintèticament la vida professional d'un mestre i se'ls informa sobre l'extens Dossier d'Aula conformat per unes cinquanta pàgines i que bàsicament està estructurat en cinc blocs. A continuació comentem el calendari amb l'especificació dels dies, continguts a impartir i activitats a realitzar de cada sessió. El primer dia està dedicat a les normes de funcionament de la classe (estructura de la matèria, explicació dels treballs a realitzar i normes d'avaluació); un segon bloc amb totes les fitxes a omplir durant el curs i un tercer amb els criteris d'avaluació respectius. Seguidament se'ls ofereix unes pàgines amb recursos de l'àrea fent menció especial insistència en les pàgines web i s'acaba amb l'autoavaluació. Aquesta consisteix en un complet document que més avant detallarem i algun article per a reflexionar. Després d'una ràpida explicació sobre tots els aspectes, iniciem la sessió de preguntes personals i acabem insistint en aquells aspectes que considerem més elementals fins a completar les dues hores de la sessió inicial.

A partir d'ací, ja són sessions d'una hora que aniran enllaçades per mitjà d'algun treball mínim que els fa connectar-se amb l'assignatura assíduament: comentari de xarrades, debats, pràctiques en l'aula i anàlisi dels resultats, ... fins a arribar als dies d'exposició dels treballs realitzats en grup o individualment. Ací la mostra dels mateixos va seguida pel comentari escrit dels assistents i algunes indicacions globals del professor. S'acaba el semestre amb la "Fira Didàctica" en la qual s'exposen i expliquen totes les activitats exercides durant el curs: treballs d'investigació, treballs personals i grupals flexibles, resums de debats i xarrades.

Com avalue?

L'avaluació és contínua i consta de la fitxa de classe i del document d'autoavaluació, i de forma complementària està el Q3 que és una reflexió anònima sobre els elements externs de l'alumne: professor i sistema. La fitxa de classe és un senzill full duplicat: un dels quals se'l queden i l'altre l'han d'entregar al professor durant la primera setmana del curs, omplint tan sols la part superior delimitada per punts (veure figura núm. 2). És una forma de poder disposar de llistes inicials d'alumnes matriculats, que no tots els anys estan actualitzades a principi de classe, i de tindre informació de primera mà i prou fidedigna sobre els estudiants amb temes tan elementals com saber el seu nom habitual (no l'oficial), alhora que es tracta d'un document necessari per a portar avant l'avaluació contínua.

<u>PER AL PROFESSOR</u>		<u>FITXA PERSONAL</u>	<u>FOTO</u>
COGNOMS: _____	Nom (habitual) _____		
Hora classe : _____	Especialitat: _____		
Direcció particular, ciutat i codi: _____		T: _____	
Direcció del curs i ciutat: _____		T: _____	
NIF _____	correu e-: _____	Intentaré traure: _____	

Figura núm. 2

Com es pot observar en les figures núm. 2 i núm.3, consta de les dades personals i un quadre amb tres columnes. En la primera, apareixen els treballs a realitzar dividits per blocs. El primer es refereix a treballs de classe, el segon a les pràctiques, el tercer és per als treballs d'investigació posats per a aquells alumnes que aspiren a la màxima nota, i finalment el bloc quart arreplega els treballs voluntaris que no afecten la distribució dels deu punts. Es tracta d'un conjunt d'activitats que realitzen aquelles persones interessades

en l'assignatura per a augmentar la nota o per a compensar les possibles deficiències que han tingut durant el curs (oblits, accidents, malalties, campionats...)

Columna 1

2

3

4

(Cont. De la fitxa personal)

Treball i metodologia	PUNTUACIONS	Posar les notes	OBSERVACIONS
1. TREBALLS DE CLASSE-(individual-grup)	Mínim 150 / Májimo 300 Cada treball màxim 30 punts		
. entrega de la fitxa..... . comentari xarrada 1..... xarrada 2..... . debat sobre la funció del professorat . qüestionaris: núm. 1..... núm. 2..... . prova del llibre comentari diaporames comentari Fireta Didàctica..... . seguiment de l'assignatura.....			
2. TREBALLS PRÀCTIQUES----	Mínim 250 / Májimo 500		
. Diaporames (grup)	300		
. Joc de simulació..... . Itineraris..... . mapes..... . Jocs didàctics (indicar noms).....	100 100 (cada un)		
3. TREBALLS INVESTIGACIÓ-(grup)..... (imprescindible per a l'excel·lent) (indicar el títol del treball)	200		
4.ALTTRES..... <i>AUTOAVALUACIÓ (individual i obligatòria).</i> <i>Participació de qualitat (fóruns, xat, classe,...)</i> <i>Publicació d'articles, assistència a Jornades prèviament justificades i autoritzades,... (indicar noms)</i> <i>Investigació en el pràcticum.....</i> <i>Seminari Coparticipar i responsables d'aula.</i>	200 50 50 50 50 &		

Figura núm. 3

En la segona columna apareixen en primer lloc les puntuacions màximes del bloc respectiu i les mínimes si existiren. És una forma de repartir les notes entre els apartats i valorar d'una forma més o menys equilibrada els tres blocs. La tercera columna està en

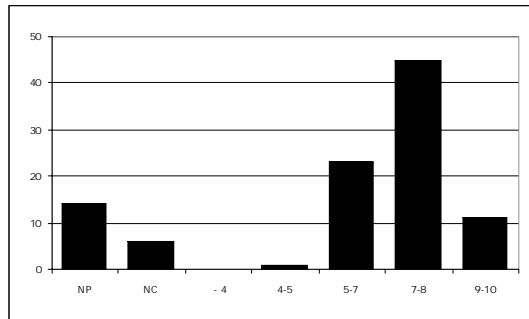
blanc perquè vagen omplint-la ells mateixos conforme van sabent les notes que tenen i per últim està la columna de les observacions, on s'ubiquen els comentaris si existiren. D'aquesta manera, són conscients del valor màxim de cada activitat i sobretot van tenint dia a dia una idea prou precisa del resultat de la seua nota final i poden influir a temps en el seu augment.

El segon element principal consisteix en l'autoavaluació, uns fulls que substituïxen al tradicional examen en l'apartat de pràctiques i sense els quals no s'avalua a l'alumne. Consisteixen en sis fulls, en els quals hi ha els següents apartats: comentari cada sessió de classe, opinió sobre l'assignatura i el professor, càlcul de la nota a traure, opinió sobre els llibres llegits i sobre el sistema de treball, així com un informe individual sobre el funcionament del grup de treball. Es dedica una sessió a la seua explicació i en un principi se'ls entregava a final de curs. No obstant, es va comprovar gràcies a la participació dels delegats de curs que era molt millor incloure-la en el Dossier d'Aula que es lliura a principi de curs perquè d'eixa forma es pot anar omplint a poc a poc al llarg del semestre. No obstant, l'experiència demostra que no sempre ocorre així, però també que any a any es va incrementant el nombre d'alumnes que van contestant les preguntes al llarg del curs.

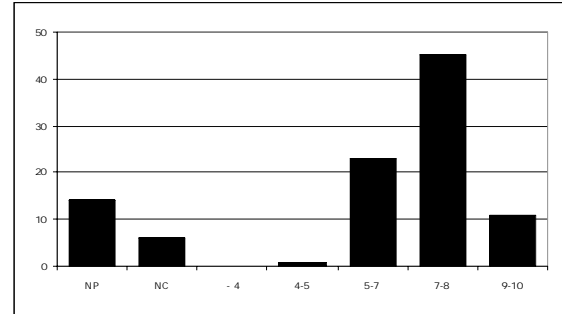
Alguns resultats interessants

Els resultats més destacables han sigut un alt percentatge d'alumnat que ha seguit l'assignatura dia a dia (més del 80%); l'augment del nombre d'estudiants aprovats fins a arribar pràcticament al 100% dels presentats o al 80% dels matriculats (veure figura núm. 5); l'acceptació conscient i meditada de la nota, així com unes consultes de reclamació de qualificació inferiors al 5%, i especialment la formació d'uniques promocions més preparades per al treball en equip i la comunicació, en una professió que tant ho necessita com és la d'educador. A més, les qualificacions són

merescudament molt positives amb només alumne que té una nota inferior al 5 i que inclús pot fer la mitjana amb la teoria per a aprovar, i la resta amb notes superiors i inclús matrícules d'honor.

Educació Física

Educació Infantil

Nota: NP: no presentats; NC: autoavaluació no completa; les següents columnes representen la diferència entre l'autoavaluació esperada i la nota obtinguda. Els signes positius són que tenen una major qualificació de l'esperada i les negatives, en sentit contrari.

Però no tot han sigut aspectes positius, perquè la seua posada en pràctica requereix una dedicació horària per part de docents i discents molt superior a l'establida legalment. De fet, les valoracions dels alumnes són molt positives amb l'experiència però reconeixent, per molt que aprenquen, que el que compten són els crèdits que aconseguixen. Igualment i per part del professor, es reconeix que les tècniques posades en funcionament són molt formatives i útils, però les compensacions ben escasses com no siguem les utòpiques (que també està bé). És més, la dedicació temporal i la inversió humana i econòmica que suposa aquest sistema de treball al complet, reconeixent la seua validesa i perspectiva de futur, no és generalitzable mentre no es modifiquen certes estructures. Això posa en evidència, possiblement, la urgència d'una remodelació en profunditat del sistema universitari i no tan sols pel canvi de normatives que tan acostumats estem, sinó per mitjà de les millores en les condicions de treball i la mentalitat educativa. Una situació de complexa solució, però no impossible. Com diria el professor Ramon i Cajal: “No existen los temas agotados, sinó las personas agotadas”.

Comunicació per al V Encuentro Internacional Paulo Freire. Valencia 2006.
Secció: Los desafíos de enseñar y aprender a vivir.
IES

UNA LLUITA D'IL·LUSIO A UN CENTRE D'ESO

Enric Ramiro

IES Guadassuar (la Ribera) – Universitat Jaume I de Castelló

Resum

En aquesta comunicació pretenem obrir una finestra per la qual poder veure el funcionament d'una tutoria a un centre d'ESO. I com a currículum ocult el nostre objectiu és mostrar un exemple més de com és possible l'existència d'alegria i compromís en una etapa que arrossega una imatge negativa. Per a aconseguir-ho, mostrarem en primer lloc les característiques de l'entorn per a situar la nostra acció i a continuació el sistema que utilitzem, per finalitzar amb unes encoratjadores conclusions.

La forma de l'article és el narratiu amb inclusió prioritària d'elements vivencials per damunt dels acadèmics que en moltes ocasions mostren un discurs passiu. Pel contrari, voldríem reflectir la vida diària d'una comunitat escolar amb els seus errors i avanços, el més lluny possible de la simple descripció dels fets i de la configuració d'un model. Pel contrari, volem comunicar una experiència a peu d'aula amb el desig de compartir-la i d'eixa forma contribuir al necessari intercanvi i debat entre educadors que volen construir paraules vives per a una societat més justa.

En l'apartat d'agraïments he de fer esment important a l'Equip directiu del centre i companyes i companys de l'institut, i molt especialment als alumnes de 2n d'ESO i en representació seua a les delegades i delegats del curs 0506:

L'arribada a Guadassuar

L'experiència s'ha desenvolupat a l'institut de Guadassuar, una localitat valenciana d'uns cinc mil habitants situada a la comarca de la Ribera al si del País Valencià, una comunitat autònoma d l'Estat espanyol. La seua economia és bàsicament agrícola amb algunes indústries i un nivell de vida mitjà. La seua població és valencianoparlant i des de fa pocs anys, compta amb una població nouvinguda majoritàriament de països de l'est i musulmans que té una presència mínima. Està ben comunicada per autovia i pròxima a l'autopista, però té greus deficiències de transport públic ja que no hi ha estació de tren i els autobusos tenen una periodicitat horària de caire simbòlic.

Malgrat la seua població, compta amb una escoleta infantil pública de 0 a 3 anys, un centre de 3 a 12 anys, un institut de 12 a 16 anys, i un centre concertat de 3 a 16 anys. També disposa d'auditori, biblioteca municipal, centre d'usos múltiples, casa de la joventut i centre d'Educació de Persones Adultes. Respecte al centre educatiu on desenvolupem aquest treball, consta de doble línia de 1r a 4t d'ESO i un mòdul d'FP dedicat al senderisme, ciclisme i equitació. Les classes són de vint-i-cinc alumnes, sense grans problemes de disciplina però amb una idiosincràsia local important.

Quan em donaren la plaça en propietat al concurs de trasllats, fou una magnífica notícia per la proximitat al domicili (5 km) i per la bona imatge de la localitat basada en la tranquil·litat i un ambient de classe social mitjana, molt amant de les seues tradicions i costums. A més a més, el fet d'anar a impartir l'assignatura de Valencià: llengua i literatura amb un alumnat totalment alfabetitzat en la seua parla autòctona, incrementava els aspectes positius. Així, em vaig trobar amb un col·lectiu reduït d'alumnes, menys de dos-cents, i de professorat, uns vint-i-cinc.

Dalt: BATALLER, B. i RAMIRO, E. (1987): La meua comarca: la Ribera. València. Greal. p. 12
 Dreta: Instituto Geográfico Nacional. Mapa provincial de València. La Ribera

No obstant, la realitat va contradir parcialment les expectatives. Actualment, les diferències entre la ciutat i els pobles han disminuït en gran mesura i l'ambient pretesament bucòlic s'ha quedat en mínimament diferenciador. De fet, al poble hi ha problemes de droga, de violència, famílies desestructurades i especialment un ambient de desprestigi cap a l'estudi i el treball intel·lectual. Tot i això, encara hi ha pares i mares preocupades per l'educació dels fills i unes certes connexions socials que fan reconèixer a cada persona com a element important d'una comunitat.

Des de que arribàrem ens hem ocupat d'una de les tutories del primer cicle d'ESO. La nostra condició de mestre i el fet de no estar remunerada aquesta dedicació, ens han permés accedir fàcilment i un poc per obligació moral al lloc corresponent. De fet, considerem necessari reivindicar la figura del tutor i donar-li el prestigi que es mereix. És més, considerem que ha estat un greu error possibilitar l'accés dels llicenciats a aquesta etapa comprensiva i que és una mostra més del desinterés institucional per l'educació. Entenem que si es crea una etapa amb l'últim cicle de l'EGB més dos cursos

dels antics ensenyaments mitjans amb una estructura universal en la qual és obligatòria l'assistència de tot l'alumnat, caldria haver contemplat de forma adequada el professorat que l'havia d'impartir. I en aquest sentit, hi ha uns professionals de formació polivalent com són els mestres i uns altres de caire especialitzat com són els llicenciats. Si atenem als objectius teòrics de l'etapa de secundària, està clar que aquest alumnat necessita de persones que impartisquen una educació secundària obligatòria i no a persones preparades en una determinada matèria que no han tingut accés a la didàctica i amb una formació universitària centrada en la investigació i allunyada de la pedagogia, amb un CAP inútil i burocràtic. Esperem que l'esperada reforma de convergència europea i la igualitària preparació entre diplomats i llicenciats, contribuisca a posar un poc de lògica al sistema per a benefici de tota la societat. Tanmateix, per experiència i estudis, intuïm que els interessos i pressions dels grups de poder continuaran destrossant el que hauria de ser coherent, tot i deixar una porta oberta a l'esperança.

Quina estructura tenim a la tutoria?

Només arribat al centre, el primer que férem és conèixer les circumstàncies i evolució de l'institut, del seu entorn humà i social i de la normativa i costums que hi havia, possiblement condicionats per la nostra formació històrica i geogràfica. Entenem, que no són positius els trencaments i que és molt important analitzar l'estat de la qüestió abans de decidir-se a posar en marxa els canvis. Això va contribuir a generar un ambient de col·lectivitat que per un costat va reduir les possibles accions, però per un altre va fer que aquestes s'assimilaren per part d'un claustre que si no les compartia totalment, almenys acceptava determinades innovacions.

En concret, tenim com a norma tots els anys que després de les corresponents presentacions a classe, optem per explicar la importància del delegat de la classe i

passem a la seua elecció el primer dia de classe, sense donar opció a candidatures ni a comentaris previs. Si que insistim en les qualitats que hauria de tindre, en el treball que suposa i en la mínima recompensa d'un punt extra que obté. De fet, els alumnes es coneixen sobradament ja que venen la immensa majoria del centre públic que hi ha al costat de l'institut i en un moment a través de mirades i gestos, sempre tenen "marcats" als segurs candidats en un temps rècord. Considerem important aquesta especial dedicació per evitar, en la mesura d'allò possible, l'elecció dels més "pringats" com ells diuen i per donar-li prestigi al càrrec. Així, constituïm la mesa d'eleccions amb els que reparteixen les paperetes i les recullen, i aquells que anoten els resultats a la pissarra. Han de triar a dos companys, un xic i una xica, i si els vots queden molt repartits es trien entre els més representatius o conformen un grup de tres o quatre delegats.

Seguidament, la classe queda dividida per ordre alfabètic en quatre grups del mateix nombre d'alumnes.

El primer grup es dedica al DIUEN, un diari quinzenal que fa la classe de la qual sóc tutor amb notícies destacades preferentment d'àmbit escolar, però on també hi tenen cabuda aquelles de caire general que puguen interessar. Es completa amb una notícia de diari seleccionada pel grup. Certament i en contra del que puga semblar, resulta molt difícil fer-lo. L'elecció de les notícies (que no siguem majoritàries les de futbol per exemple), la maquetació, la correcció de faltes d'ortografia, la impressió (mai tenen una impressora que funcione), el m'ho-he-deixat-a-casa, ... porten a situacions difícils i que es perllonguen en el temps i en l'espai.

DIUEN
Full d'informació i opinió de la Comunitat Educativa
Número 8 de desembre 2006
Difusió gratuïta
C/ de Sant Joan, 100 - 08001 Barcelona - Tel. 93 486 11 11

TRES DIES AMB ALUMNES DEL MÒDUL

EXCURSIÓ A PARÍS

TORNEN DE FAURA

Entrevista a Sara Esteve. Viatge a París

TORNEN DE FAURA

Després de la 1a i 2a edició, el 3r torn de la competició de l'Anglès Nacional d'Alumnat de Faura. Aquesta edició està preparada per a l'any 2007 i està dividida en tres parts: una de lectura, una de comprensió i una de gramàtica.

Excursoió a París

El grup de l'Anglès Nacional d'Alumnat de Faura ha estat seleccionat per a participar en una excursió a París. El grup està format per 12 alumnes i 2 monitors. La excursió està organitzada per l'Anglès Nacional d'Alumnat de Faura i està dividida en tres parts: una de lectura, una de comprensió i una de gramàtica.

Entrevista a Sara Esteve. Viatge a París

Sara Esteve és una alumna de l'Anglès Nacional d'Alumnat de Faura. Ha estat seleccionada per a participar en una excursió a París. En aquesta entrevista, ens parla de la seva experiència i de la seva opinió sobre la ciutat de París.

Entrevista a Sara Esteve. Viatge a París

Sara Esteve és una alumna de l'Anglès Nacional d'Alumnat de Faura. Ha estat seleccionada per a participar en una excursió a París. En aquesta entrevista, ens parla de la seva experiència i de la seva opinió sobre la ciutat de París.

ENS INTERESSA EL VILA-REAL

El Vila-real és un club de futbol que pertany a la categoria de segona divisió B de la lliga espanyola. El club és propietat de la família de Joan Gaspar i té un estadi amb capacitat per a 15.000 espectadors.

El Vila-real és un club de futbol que pertany a la categoria de segona divisió B de la lliga espanyola. El club és propietat de la família de Joan Gaspar i té un estadi amb capacitat per a 15.000 espectadors.

Noticia del Diari

El poder de los audímetros

Los audímetros son instrumentos que se utilizan para medir la intensidad del sonido. Estos instrumentos son muy importantes en el mundo de la música y en el mundo de la ingeniería.

Reproducció de l'últim DIUEN núm. 8 Any VII 12-5-06

El segon grup sempre és el de manteniment. Amb aquesta paraula recollim les feines que cal fer a classe de forma diària: apagar els llums per a no malbaratar l'energia elèctrica o tancar les finestres per aprofitar la calorífica; esborrar la pissarra cada vegada que s'acaba la classe; posar la data del dia; i avisar als companys i companyes que pugen les cadires per facilitar la feina al personal de neteja.

El tercer grup s'anomena de decoració i com indica la paraula, la seva funció és intentar que la classe estiga ordenada. El seu treball es reparteix en tindre cura del tauler de suro que hi tenim per a que tot estiga recte i ben posat, que els cartells i murals de les parets

estiguen ben enganxats, i que no hi haja jaquetes, jerséis i diversos tèxtils per damunt dels armaris o per terra o abandonats. Quan sobra un poc de temps, repassen els armaris per dins i ordenen tot el material.

El quart i últim grup es dedica a la fotografia i premsa. En principi, ells són els encarregats de plasmar en imatge els esdeveniments que ocorren a l'institut. Com la feina estava un poc descompensada respecte dels altres, se'ls va afegir la responsabilitat de les notícies dels diaris. En aquest sentit, llegeixen la premsa del dia o de la setmana i retallen aquelles informacions que els resulten interessants o curioses almenys.

Punt i a part mereixen una explicació els delegats. Aquest grup, que sol anar de dos a quatre persones i si fan bé el seu treball (fins ara tots ho han fet bé), tenen una recompensa d'un punt de més en l'assignatura de Valencià: llengua i literatura. Funcionen com a grup autònom i tenen les seues reunions al final de l'assemblea, menys quan hi ha reunions de tots els delegats de cicle que ho fem els dimarts a l'hora de l'esplai. Bàsicament les seues feines consisteixen en:

- . Alçar acta de totes les reunions a la llibreta corresponent, i llegir-les.
- . Escriure el deure, un a la pissarra i un altre a la llibreta corresponent.
- . Pujar i baixar el part (on s'anoten les faltes d'assistència) a la sala de professorat.
- . Tirar el contingut de la paperera del paper als bidons de reciclatge.
- . Responsabilitzar-se de les carpetes dels treballs de valencià. Recollir i repartir els treballs dels alumnes i anotar a la llista la seua entrega.
- . Escriure al tauler les dates d'exàmens i recollida dels treballs quinzenals de valencià.
- . Posar les faltes d'assistència i retards, i fer l'informe trimestral.
- . Passar llista visualment a la classe.
- . Eixir de classe quan faça falta (demanar fulls, cel·lo, penjar o retirar informacions dels faristols ubicats a l'entrada de l'edifici, avisar al professorat de guàrdia...)
- . Conduir les sessions que tenen, de vegades, ells a soles (informació de vagues, redacció de protestes, per a que isca qui ha fet malament una acció o produït algun defecte...)

Responsabilitats dels delegats que es reparteixen entre ells i signen com a que estan d'acord.

Què fem a la tutoria?

La veritat és que moltes i diverses coses. Ens reunim una vegada a la setmana, enguany els dimarts després de l'esplai (11:40 a 12:35) i generalment repetim una mateixa estructura. En primer lloc, esperem a que tots els alumnes entren i estiguen en silenci després d'haver-se desfogat al pati. Seguidament, un dels tres delegats (no hi ha distinció entre delegat i subdelegats), pren la paraula, obri la llibreta d'actes i llegeix la de l'última sessió. Procurem no fer comentaris durant la lectura i passem a la seua aprovació i al segon punt de l'ordre del dia: els grups. Ací comentem com ha anat la setmana a cadascun d'ells, si hem trobat errors i com es poden superar, si hi ha propostes de millora o si ha anat tot bé i no es pot fer més. A continuació parlem sobre el professorat i generalment es concentren els temes en les queixes que tenen sobre diferents fets que han passat o sobre faltes que els han posat. S'obri un torn de paraules i se'ls explica el raonament des del punt de vista de l'educador o es pren nota per a parlar en qui siga, recollir més informació i tornar-ho a comentar amb la persona específica o amb tota la classe.

El tercer punt de l'ordre del dia són les novetats. En aquest apartat se'ls informa de les properes excursions, vacunes, papers que han de portar, sessions d'avaluació, xarrades i conferències, recomanacions sobre reciclar paper, creuar pel pas zebra, la malaltia d'Alzheimer o l'últim experiment que he realitzat. És un calaix de sastre. I per últim, estan els precs i preguntes i canvis de lloc. És un apartat molt obert, en el qual s'aprofita també per a que aquella persona que no estiga a gust en el seu lloc que pugui canviar a un altre sempre i quan l'altra persona estiga conforme i no hi haja inconvenient per part de l'equip educatiu. També poden ubicar-se en una nova posició per "prescripció facultativa", és a dir si hi ha queixes per part dels docents. Tot i semblar un tema menor,

és molt complicat perquè l'objectiu és que tots estiguen a gust i en una classe de vint-i-cinc no sempre és fàcil, però s'intenta i amb bona voluntat no hi ha massa problemes.

Exemplificació d'acta (16-5-06)

1. Lectura de l'acta anterior. S'aprova.
2. Grups
Els grups es canvien perquè el dels DIUEN ja el tenen acabat. Enric ha dit que vol insistir en que es repartisquen la feina per a fer el diari. El grup 4 passa a manteniment, el professor ha dit que manteniment últimament anava bé. El grup 1 farà decoració. El grup 2 passa a fotografia i premsa.
3. Professorat
Neus ha dit que el dijous hi ha una excursió i Javi, el professor de música, no deixa anar a la classe. Tan sols ha dit que poden anar dos alumnes perquè han tingut correcte el seu comportament durant tota l'avaluació. Enric ha constatat que el professor no té l'obligació d'emportar-se a ningú i que ho enén, encara que hagués actuat possiblement de forma diferent. Aitor contesta que hauria d'anar o tota la classe o ningú, i Enric li contesta que no cal discriminar a ningú i que si hi ha dos companys que poden anar, el que han de fer els demés és comportar-se millor en eixes classes.
4. Novetats
Enric ha dit que la setmana que vé vindrà la Guàrdia Civil a donar-nos una xarrada sobre les drogues el dia 24, després del pati.
Enric Ha dit que hi ha un nou llibre de poesia que hem fet entre tot el cicle i que ja està enquadrnat. Ens el portarà per a que el pugam veure. També durà la màquina de plegar samarretes.
El professor ens ha dit que intentem no fer tants retards a les classe, perquè hi ha persones que els estan acumulant i tindran una falta lleu (cada cinc retards).
Enric ens ha proposat si el dia que dediquem a lectura, hi ha grupS que poden fer altres activitats com els delegats, els del DIUEN..., doncs de vegades dóna la sensació que molesten i despisten. Tota la classe hem contestat que no hi ha cap problema en que facen activitats diferents i que procurarem no fixar-nos en ells i elles.
5. Precs i preguntes
El tutor ha dit que és molt difícil fer l'acta quan el professora està parlant al mateix temps i que felicita als delegats.
Enric ens ha explicat què és la malaltia d'Alzheimer i ens ha dit que una de les coses que la pot agreujar és l'alcoholisme i el tabac. I ens ha dit que fem una redacció sobre el tema per a un concurs que convoca una associació local sobre el tema.
Sense cap punt més a tractar s'alça la sessió:

Els delegats.

Unes breus conclusions

I aquest és el funcionament d'una classe d'ESO, una classe que amb tots els seus defectes està unida i solidària, on el diàleg és una eina important, i on es comprén que mes important que la perfecció és l'adonar-se dels errors, reconèixer-los i lluitar per

millorar. És una classe participativa que assumeix el repte de fer un diari quinzenal ells a soles, de fer actes de totes les reunions que tenim, de portar el control de les faltes i retards, d'arreglar ells mateixa molts dels desperfectes de l'aula i un llarg etcètera.

Però aquests èxits són en realitat un problema. Per què? Perquè de vegades són massa expressius i no sempre es poden controlar, perquè sovint fan pinya tota la classe i això crea problemes, perquè estan disposats a que sempre hi haja diàleg o a que el professorat tinga temps a l'hora de l'esplai o després de jornada laboral i això no sempre és possible, perquè tenen sempre la idea de que és fàcil que se'ls perdone, se'ls entenga i vagen millorant i en moltes ocasions no pot ser, perquè necessiten crear lligams amb els docents i no és possible en algunes ocasions, perquè s'han acostumat a un ambient de tranquil·litat i silenci i no sempre ho respecta el docent, i per tantes i tantes raons. I en una comunitat tan diversa com és un institut públic, no sempre es té la mateixa opinió sobre els valors de l'alumnat, ni sobre les accions que puguen millorar l'educació, provocant a sovint disfuncions i inclús creant tòpics com "l'alumne X és així" i "la classe X és aixà".

Per tot això, entenc que la major llibertat està en respectar a l'altre i ser respectat, en tindre sempre la porta oberta a l'aprovat i a sentir els seus problemes, a que la disciplina és tan sols una excusa per al seu desenvolupament individual i social però no l'objectiu últim i a que la complicitat pedagògica siga el camí de relació entre professor i alumne. Accions com tancar una porta o dir sempre bon dia, o demanar per favor les coses i disculpar-se quan correspon, són accions que ens obrin el camí als docents i permeten que pugam influir en ells i educar-los. En cas contrari, serà la imposició i "bufar en caldo gelat". Un altre tema, és si després de tot la societat o els mitjans de comunicació en concret, ens conserven el treball que fem o l'enderroquen sense mirament. Però això, donaria per a un altre article o comunicació.